

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

Факультет психології

Кафедра клінічної та реабілітаційної психології

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Практикум з психологічного консультування

Освітня програма «Психологія»

Спеціальність 053 Психологія

Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки

Затверджено на засіданні кафедри
клінічної та реабілітаційної психології
Протокол № 1 від «1» вересня 2023 р.

м. Івано-Франківськ - 2023

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Організація навчання курсу
5. Система оцінювання курсу
6. Політика курсу
7. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Практикум з психологічного консультування
Викладач (-і)	К.психол.н., професор кафедри клінічної та реабілітаційної психології
Контактний телефон викладача	0997042291
Е-mail викладача	myroslava.hassuk@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очна/заочна
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	кожний 3-й четвер місяця
Спеціальність	053 Психологія
Семестр	7
Рік навчання	4
Основний	
Вид занять	
Лекції	12 год
Семінарські/практичні заняття	18 год
Самостійна робота	56 год
2. Анотація до курсу	
Навчальна дисципліна « Практикум з психологічного консультування » містить матеріали теоретичного та практичного характеру, спрямовані на формування у студентів-психологів комплексу знань та вмінь, необхідних для формування фахової компетенції практичної роботи з клієнтом.. Предметом вивчення « Практикум з психологічного консультування » є	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Метою курсу є: підготувати студентів до роботи у сфері психологічного консультування, надати їм необхідні знання, навички і компетенції для виконання цієї ролі та забезпечення якісної психологічної підтримки клієнтів.</p> <p>Також метою є удосконалення міжособистісних навичок, так як ефективне консультування вимагає від психолога високого рівня міжособистісних навичок, зокрема, уміння слухати, емпатії, ненасильницького спілкування. Практичні заняття дозволяють студентам розвивати ці навички в контрольованому навчальному середовищі.</p> <p>Різноманітність технік і підходів у психологічному консультуванні вимагає глибокого розуміння та практичного використання. Через практичні заняття студенти можуть випробувати різні методики, зрозуміти їх переваги та обмеження.</p> <p>Практикум знайомить з етичними дилемами та стандартами поведінки у професійній психологічній практиці, допомагаючи студентам розробити особисту етичну позицію.</p> <p>Заняття, що включають роботу з кейс-стаді та симуляціями, допомагають студентам зрозуміти складність реальних ситуацій, з якими вони можуть зіткнутися у своїй практиці.</p> <p>Практикум стимулює студентів до самоаналізу, дозволяючи їм зрозуміти свої сильні та слабкі сторони як консультантів, що є ключовим для професійного зростання.</p> <p>Досвід, отриманий в процесі практичних занять, підвищує рівень готовності студентів до реальних викликів професії, зменшуючи стрес та невпевненість при переході від навчання до практичної діяльності.</p> <p>Предмет навчальної дисципліни: принципи та техніки практичних навичок, необхідних для того, щоб працювати з різними клієнтами, надавати їм психологічну підтримку, вирішувати їхні психологічні проблеми та допомагати їм здолати життєві труднощі. У практикумі студенти отримують можливість відпрацьовувати свої навички у реальних або симульованих консультаційних ситуаціях, зрозуміти етичні та професійні аспекти роботи</p>	

консультанта, і вивчати основні психологічні методи та техніки. Такий курс допомагає студентам підготуватися до майбутньої кар'єри в галузі психології та психологічного консультування.

Завдання курсу.

1. Одним із основних завдань курсу є надання студентам теоретичних знань про основні підходи, техніки та методи психологічного консультування. Студенти повинні розуміти різні школи мислення та концепції, що лежать в основі психологічного консультування.
2. Курс повинен надавати можливість студентам практикувати різні методи консультування, такі як активне слухання, спілкування, постановка запитань, аналіз інтерв'ю, використання інструментів та технік консультування.
3. Курс повинен включати практичну роботу з реальними або симульованими клієнтами, щоб студенти могли застосовувати свої навички в реальних консультаційних ситуаціях.
4. Студенти повинні розуміти і дотримуватися етичних стандартів та принципів у психологічній роботі, зокрема, стосовно конфіденційності, довірчості, та поваги до прав клієнтів.
5. Курс може сприяти особистісному розвитку студентів, допомагаючи їм розуміти власні обмеження, переконання та стереотипи, що можуть впливати на їхню роботу як психологічних консультантів.
6. Курс може надавати можливість студентам вивчати специфіку роботи з різними групами клієнтів, такими як діти, підлітки, дорослі, сім'ї, пари, люди з різними психологічними проблемами тощо.
7. Курс може сприяти розвитку навичок самооцінки і аналізу проведених консультацій, щоб студенти могли покращувати свою роботу та вдосконалювати навички.

Попередні умови – попередні компетенції, якими мають володіти студенти на початку засвоєння навчального курсу:

- 1) знання основ загальної, вікової психології, фізіології, основ консультування;
- 2) знання базового змісту психологічних дисциплін та їх вихідного тематичного інформаційного забезпечення, передбаченого для вивчення у навчальних планах (ОКР "Бакалавр").

Методи навчання: репродуктивний, пояснювально-ілюстративний, метод проблемного викладання, частково-пошуковий, дослідницький.

ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями, на основі раціонального планування організувати, координувати, контролювати та оцінювати діяльність і взаємодію суб'єктів у сфері психології.

ЗК5. Здатність бути критичним і самокритичним, мислити концептуально, системно, самогенно.

ЗК8. Навички міжособистісної взаємодії, професійно володіти соціально-психологічними механізмами взаєморозуміння і взаємовпливу.

ЗК12. Здатність і готовність розуміти психологічний зміст суспільних процесів і впливати на них з позицій принципу гуманізму; діяти соціально відповідально та свідомо; ставитись з повагою до мультикультурності та різноманітності; спілкуватися українською мовою як усно так і письмово у професійній діяльності, протидіяти її дискримінації.

- СК1. Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології, реабілітаційної психології.
- СК3. Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків.
- СК4. Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію зрізних джерел.
- СК7. Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації.
- СК8. Здатність організовувати та здійснювати психологічну реабілітацію, надавати психологічну допомогу (індивідуальну та групову).
- СК9. Здатність здійснювати просвітницьку та психопрофілактичну роботу відповідно до запиту, заходи промоції збереження здоров'я населення.
- СК10. Здатність дотримуватися норм професійної етики.
- СК11. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку, адаптація до нових ситуацій у сфері професійної діяльності.

Програмні результати курсу

- ПР1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання.
- ПР2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань.
- ПР9. Пропонувати власні способи вирішення психологічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання.
- ПР10. Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника.
- ПР11. Складати та реалізовувати план консультативного процесу з урахуванням специфіки запиту та індивідуальних особливостей клієнта, забезпечувати ефективність власних дій.
- ПР12. Складати та реалізовувати програму психопрофілактичних та просвітницьких дій, заходів психологічної допомоги у формі лекцій, бесід, круглих столів, ігор, тренінгів, тощо, відповідно до вимог замовника.
- ПР13. Взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, які мають інші культуральні чи гендерно-вікові відмінності.
- ПР16. Знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога.
- ПР18. Виявляти та диференціювати проблеми збереження і відновлення психічного здоров'я та психологічного благополуччя.

5. Організація навчання курсу

Тематика курсу

Тема, план	Завдання	
Тема 1. Основи психологічного консультування. Навички спілкування та емпатії Розвиток навичок активного слухання, емпатії та ефективного спілкування, які є критично	<p>ПР1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання.</p> <p>ПР2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань.</p> <p>Практичні вправи та кейс-стаді</p> <p>Ролева гра "Активне слухання":</p>	<p>1 тиждень</p> <p>Саморефлексія:</p> <p>В кінці заняття кожен студент пише коротке есе або веде щоденник, в якому рефлектує свої власні навички спілкування та</p>

<p>важливими для психологічного консультування. .Бар'ери спілкування та техніки їх подолання. Практичні вправи та кейс-стаді</p>	<p>Студенти розподіляються на пари. Один студент виконує роль клієнта, який ділиться проблемою, інший — роль психолога. "Психолог" практикує активне слухання, задає відкриті питання, використовує перефразування та висловлює емпатію. Після завершення ролевої гри партнери обмінюються відгуками на основі спеціальної оціночної шкали, яка включає критерії ефективного активного слухання. Дискусія "Бар'ери спілкування":</p> <p>Студенти діляться на невеликі групи та обговорюють різні типи комунікативних бар'єрів (культурні, емоційні, мовні тощо). Кожна група розробляє презентацію, яка включає приклади бар'єрів та ефективні стратегії їх подолання. Після презентацій відбувається загальна дискусія та обмін думками між групами. Аналіз кейсів:</p> <p>Студентам роздаються описи реальних кейсів з практики психологічного консультування. У групах студенти аналізують кейси, визначають проблемні зони у спілкуванні та пропонують можливі шляхи вирішення. Кожна група представляє свої висновки та обговорює їх з класом. Вправа "Емпатійне відображення":</p> <p>Ведучий семінару описує емоційно насичену ситуацію, а студенти чергово висловлюють, як вони відчували б себе на місці клієнта. Далі вони формулюють можливі емпатійні відгуки, які могли б використовувати в ролі психолога. Обговорення ефективності відгуків та їх впливу на клієнта. Саморефлексія:</p>	<p>емпатії, а також визначає, над чим йому потрібно ще працювати. Студенти роздумують над своїми переживаннями під час ролевих ігор, дискусій та аналізу кейсів, оцінюючи, які методи спілкування були найбільш ефективними та чому. Оцінювання - 5 б самостійна робота – 2 б</p>
<p>Тема 2 Етика у психологічному консультуванні</p>	<p>ПР9. Пропонувати власні способи вирішення психологічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання. ПР16. Знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога. ПР12. Складати та реалізовувати програму психопрофілактичних та просвітницьких дій, заходів психологічної допомоги у формі лекцій, бесід, круглих столів, ігор, тренінгів, тощо,</p>	<p>2, 3-й тиждень Усне (письмове) опитування - 5 б самостійна робота – 2 б</p>

	<p>відповідно до вимог замовника.</p> <p>ПР13. Взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, які мають інші культуральні чи гендерно-вікові відмінності.</p> <p>Практичні вправи та кейс-стаді по темі Обговорення етичних стандартів і принципів, якими повинен керуватися психолог у роботі з різними клієнтами</p> <p>1.Обговорення Кодексу Етики: Обговорення Кодексу Етики психологів. Студенти визначають ключові принципи та обов'язки, які мають психологи перед клієнтами.</p> <p>2.Створення міні-рефератів або презентацій на задані теми етики.</p> <p>3.Розіграш етичних дилем: Обговорити дилему та розробити стратегію вирішення на основі етичних принципів. Кожна група представляє своє рішення класу для подальшого обговорення.</p> <p>4.Аналіз етичних випадків: Надати студентам описи реальних випадків з порушенням етичних норм. Написання аналітичних звітів, де вони оцінюють ситуацію, розглядають можливі наслідки для всіх зацікавлених сторін і пропонують альтернативні шляхи дій.</p> <p>5.Гра Гаряче крісло': Студент займає 'гаряче крісло' як психолог, який стикнувся з етичною проблемою. Інші студенти задають питання, щоб з'ясувати, як 'психолог' вирішуватиме проблему.</p> <p>6.Обговорення спрямоване на глибокий аналіз мотивів та наслідків прийнятих рішень.</p> <p>7.Есе з етичних питань: Запропонувати студентам написати есе на тему, наприклад, "Важливість конфіденційності у психологічному консультуванні" або "Етичні виклики у роботі з неповнолітніми клієнтами".</p> <p>8.Есе повинно включати аналіз проблеми, обговорення потенційних ризиків та пропозиції щодо етичної поведінки.</p>	
<p>Тема 3. Не специфічні техніки роботи у консультуванні. Метафори, нарративний метод, сугестія..</p>	<p>ПР12. Складати та реалізовувати програму психопрофілактичних та просвітницьких дій, заходів психологічної допомоги у формі лекцій, бесід, круглих столів, ігор, тренінгів, тощо, відповідно до вимог замовника.</p> <p>ПР13. Взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, які мають інші культуральні чи гендерно-вікові відмінності.</p>	<p>4, 5й тиждень Усне (письмове) опитування - 5 б самостійна робота – 2 б</p>

Практичні вправи та кейс-стаді. Проведення ролевих ігор, аналіз кейсів та практичних ситуацій для розвитку навичок 1. Вправа "Створення метафор":

Студентам пропонується придумати метафори для опису загальних життєвих проблем, з якими можуть звертатися клієнти (наприклад, втрата роботи, розлучення тощо).

У парах студенти чергуються, представляючи свої метафори та обговорюючи, як вони можуть бути використані для розуміння досвіду клієнтів та їх підтримки.

2. Наративний підхід - переписування історій:

Студентам надається короткий наратив клієнта з негативним самосприйняттям або проблемою. Вони працюють в групах, щоб "переписати" історію, використовуючи позитивний наративний підхід, що підкреслює силу та ресурси клієнта.

3. Вправа "Сугестивні фрази":

Студенти отримують список типових проблем, з якими клієнти можуть звернутися до психолога. Вони мають розробити сугестивні фрази, які можуть допомогти клієнту змінити своє ставлення до проблеми або почати думати про можливість її вирішення.

Кожен студент представляє свої фрази групі, а потім вони обговорюють ефективність і можливий вплив цих фраз на клієнта.

4. Ролева гра "Застосування неспецифічних технік":

Студенти діляться на пари та виконують ролі психолога та клієнта.

"Психологи" використовують метафори, наративний підхід та сугестію у своїх відповідях на проблеми "клієнта".

Після ролевої гри відбувається обговорення та аналіз використаних технік та їх впливу на діалог.

5. Вправа "Метафорична картка":

Студентам роздаються картки з метафорами та просяться описати, як ці метафори можуть бути використані в психологічному консультуванні для допомоги клієнтам виразити свої переживання чи змінити перспективу на їхні проблеми.

6. Кожен студент представляє свою метафору та обговорює можливі сценарії її використання в терапевтичному контексті.

7. Створення метафор:

Попросіть студентів обрати певну емоцію або психологічну проблему та створити метафору, яка її описує.

	<p>Потім вони повинні поділитися своїми метафорами в групах та обговорити, як така метафора може бути використана в терапевтичному процесі.</p> <p>8.Наративні вправи: запропонуйте студентам придумати коротку історію або особистий наратив, який відображає певну психологічну проблематику. У ролі консультантів, інші студенти аналізують цю історію, виявляють основні теми та пропонують можливості рефреймінгу або переписування історії для позитивних змін.</p>	
<p>Тема 4. Робота з «складними» клієнтами.</p>	<p>ПР11. Складати та реалізовувати план консультативного процесу з урахуванням специфіки запиту та індивідуальних особливостей клієнта, забезпечувати ефективність власних дій.</p> <p>ПР12. Складати та реалізовувати програму психопрофілактичних та просвітницьких дій, заходів психологічної допомоги у формі лекцій, бесід, круглих столів, ігор, тренінгів, тощо, відповідно до вимог замовника.</p> <p>ПР13. Взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, які мають інші культуральні чи гендерно-вікові відмінності.</p> <p>ПР9. Пропонувати власні способи вирішення психологічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання.</p> <p>ПР10. Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника.</p> <p>Практичні вправи та кейс-стаді. Проведення ролевих ігор, аналіз кейсів та практичних ситуацій для розвитку навичок Робота з кейс-стаді з «складними» клієнтами за такими темами</p> <p>1.Спротив змінам: Клієнт може бути не готовим або не мотивованим до зміни, відкидати пропозиції та відмовлятися працювати над собою.</p> <p>2.Складність проблеми: Проблеми клієнта можуть бути особливо глибокими або складними, такі як хронічні психічні розлади, серйозні травми або довготривалі особистісні проблеми.</p> <p>3.Негативна поведінка: Клієнти можуть виявляти агресивну, ворожу або маніпулятивну поведінку, яка ускладнює процес терапії.</p>	<p>6-й иждень Усне (письмове) опитування - 5 б самостійна робота – 2 б</p>

	<p>4.Емоційна лабільність: Клієнти, що швидко змінюють свої емоції або мають високий рівень тривожності, можуть створювати додаткові труднощі під час консультування.</p> <p>5.Порушення зв'язку: Деякі клієнти можуть мати труднощі з встановленням зв'язку та підтриманням терапевтичного альянсу з консультантом.</p> <p>6.Недотримання рекомендацій: Клієнти можуть ігнорувати рекомендації консультанта або не виконувати домовленості, що ускладнює процес лікування.</p> <p>7.Вплив зовнішніх обставин: Соціальні, економічні або культурні фактори можуть впливати на поведінку клієнта та його здатність до участі в консультуванні.</p> <p>8.Коморбідність: Наявність кількох одночасних розладів або проблем може робити діагностику та лікування значно складнішими.</p>	
Тема 5 Супервізія та рефлексія.	<p>ПР13. Взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, які мають інші культуральні чи гендерно-вікові відмінності.</p> <p>ПР16. Знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога.</p> <p>ПР18. Виявляти та диференціювати проблеми збереження і відновлення психічного здоров'я та психологічного благополуччя.</p> <p>ПР11. Складати та реалізовувати план консультативного процесу з урахуванням специфіки запиту та індивідуальних особливостей клієнта, забезпечувати ефективність власних дій.</p> <p>ПР12. Складати та реалізовувати програму психопрофілактичних та просвітницьких дій, заходів психологічної допомоги у формі лекцій, бесід, круглих столів, ігор, тренінгів, тощо, відповідно до вимог замовника.</p> <p>Проведення ролевих ігор, аналіз кейсів та практичних ситуацій для розвитку навичок.</p>	7-й тиждень Творча робота -5 б, самостійна робота-2 б.
Тема 6. Професійний розвиток та кар'єра в психологічному консультуванні.	<p>ПР2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань.</p> <p>ПР9. Пропонувати власні способи вирішення психологічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання.</p> <p>ПР13. Взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, які мають інші культуральні чи гендерно-вікові</p>	8-й тиждень.Творча робота -5 б, самостійна робота-2 б.

	<p>відмінності. ПР18. Виявляти та диференціювати проблеми збереження і відновлення психічного здоров'я та психологічного благополуччя.</p> <p>Планування кар'єри, навички самопрезентації та професійного розвитку у сфері психологічного консультування Практичні вправи та кейс-стаді</p>	
--	--	--

6. Система оцінювання курсу

Оцінювання навчальних досягнень студентів за усіма видами навчальних робіт проводиться за поточним і підсумковим контролюми. Поточний контроль знань студентів з навчальної дисципліни проводиться в усній та письмовій формі (опитування на семінарських заняттях, тестування, контрольна робота, самостійна робота). Підсумковий контроль здійснюється у формі двох тестувань за змістовими модулями.

Розподіл балів, що отримують студенти

Накопичення балів під час вивчення дисципліни								Всього
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2					
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	
Семінарські заняття – 40 б.								100
Самостійна робота (КСР) – 30 б.								
Контрольна робота – 10 б.								
Тестування – 20 б.								

Оцінювання знань студентів здійснюється за 100-бальною шкалою, де 40 балів відводиться на усне та письмове опитування студентів під час семінарських занять, 20 балів – на оцінку двох тестувань за змістовими модулями, 30 балів – на виконання самостійної роботи та 10 балів – на контрольну роботу.

Залік з курсу «Практикум психологічного консультування» виставляється за загальною сумою балів з усіх виконаних завдань, що передбачені робочою програмою.

Самостійна робота студентів забезпечує підготовку студента до аудиторних занять і контрольних заходів. Результати цієї підготовки виявляються в активності студента на заняттях, при виконанні ним контрольних робіт, тестових завдань й інших видів робіт. Самостійна робота студентів оцінюється залежно від виду роботи. За конспектування матеріалів з актуальних питань практикуму з клінічної психології, заповнення таблиць і створення асоціативного малюнку-схеми, підбір методів психодіагностики, аналіз акцентуацій характеру героїв художніх творів/ фільмів – 2 бали; за проведення клінічного інтерв'ю, розробку алгоритму психодіагностики та програми психокорекції розладу психіки (поведінки) у дорослих – 6 балів. Сукупна кількість балів за самостійну роботу – 30 балів.

Вимоги до оцінювання самостійної роботи студентів:

Завдання, які оцінюються у 2 бали: 2 бали виставляється у тих випадках, якщо завдання здані вчасно і в повному обсязі з дотриманням правил академічної доброчесності. 1 бал виставляється, якщо завдання не здано у повному обсязі або невчасно. 0 балів виставляється, якщо завдання не здано.

Завдання, які оцінюються у 6 балів: 6-5 балів виставляється, якщо завдання виконані вчасно і в повному обсязі з дотриманням правил академічної доброчесності, є креативними,

відповідає обраній темі і меті, правильно побудовані питання чи підібрані методики діагностики та корекції.

4-3 бали виставляється, якщо завдання здано вчасно і у повному обсязі, проте є помилки. Завдання виконана не в повному обсязі, або дещо не відповідає обраній темі чи вимога певні неточності у формулюванні запитань, питання однотипні. Методики підібрані з не в повному обсязі.

2-1 бал виставляється, якщо завдання не здано у повному обсязі або невчасно, питання сформульовані невірно, методики підібрані з помилками. 0 балів виставляється, якщо завдання не виконано.

Для оперативного опитування студентів на семінарських заняттях використовують тестовий контроль знань, що містить завдання з вибором однієї правильної відповіді з чотирьох запропонованих, завдання на встановлення правильної відповідності, завдання на встановлення правильної послідовності. Сукупна кількість балів за тестування за змістовий модуль – 10 балів.

Контрольна робота студентів максимально оцінюється у 10 балів. При цьому. 9-10 б. виставляється, коли питання контрольної роботи розкриті повністю, наведені приклади описаних явищ, подано обґрунтування виникнення того чи іншого явища. 8-7 б. виставляються у разі недостатнього аналізу явища, наведено лише один приклад, питання розкрито не в повній мірі, проте студент дав відповіді на всі питання. 6-5 б. за контрольну роботу виставляється, коли студент не відповів на одне питання контрольної роботи, дав часткові відповіді на решта і не навів приклади описаних явищ. 4-3 б. виставляється, коли студент не відповів на половину питань, проте дав часткові малозмістовні відповіді на решта. 2-1 б. виставляється студенту, який не відповів на жодне питання, або у відповідях не розкритий зміст питання.

Семінарські заняття оцінюються за 5-ти бальною системою.

При цьому, студенти здійснюють огляд літератури за ключовими поняттями теми, анотують та конспектують першоджерела, оформляють відповіді на питання семінару, розглядають клінічні випадки, дискутують з приводу психодіагностики та психологічної допомоги особам з розладами психіки. Усне опитування студентів може здійснюватись індивідуально або фронтально. Загальний бал за цей вид роботи по кожному змістовому модулю виводиться з середнього балу за всі усні і письмові відповіді, помноженому на 4.

Пропущені заняття відпрацьовуються протягом місяця (усно або ж за допомогою тестів) після пропущеного заняття. Самостійна робота (конспект) повинні бути здані до КСР.

Форми оцінювання в університеті регламентуються згідно Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf). Облік навчальної роботи студентів здійснюється в електронному журналі згідно Положення про електронний журнал обліку навчальної роботи здобувачів освіти у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (нова редакція) (<https://nmv.pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/sites/118/2021/01/elektronni-zyrnalu.pdf>). У випадку неатестації здобувачів освіти з дисципліни «Практикум з клінічної психології» студенти мають право на повторне вивчення курсу, що регламентовано Положенням про порядок повторного вивчення дисциплін (кредитів ECTS) в умовах ECTS (https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/04/povtorne-vuvchennia_nove.pdf).

Рекомендована література

1. Булах І.С. Психологія життєвих криз особистості : навч. посіб. / І.С. Булах. – Вінниця : ТОВ «Нілан-ЛТД», 2015. – С. 8-35.
2. Дальке Р. Кризис как шанс начать жизнь лучше / Р. Дальке; пер. с нем.; [под. ред. Т.В. Гариной]. – СПб. : ИГ «Весь», 2006. – 256 с.

3. Максименко С.Д. Психологічна допомога тяжким соматично хворим : навч. посіб. / С.Д. Максименко, Н.Ф. Шевченко. – К. : Ін-т психології імені Г.С. Костюка; Ніжин : Міланік, 2007. – 115 с.
4. Психологічна допомога постраждалим внаслідок кризових травматичних подій: методичний посібник / З. Г. Кісарчук, Я. М. Омельченко, Г. П. Лазос, Л. І. Литвиненко, Царенко Л. Г.; за ред. З. Г. Кісарчук. – К. : ТОВ —Видавництво —Логос, 2015. – 207 с. Психологія поведінки на війні: практичний poradnik. Навчальний посібник / колектив авторів; за заг. ред. В.І. Осьодла. – К. : НУОУ, 2014. – 125 с.
5. Ромек В.Г. Психологическая помощь в кризисных ситуациях / Ромек В.Г., Конторович В.А., Крукович Е.И. – СПб. : Речь, 2007. – С. 24-31.
6. Соціально-психологічна профілактика стресів та стресових розладів учнів та студентів : навч. посіб. / [за ред. В.Г. Панка, І.І. Цушка]. - К. : Ніка-Центр, 2007. – 164 с.
7. Титаренко Т. Життєві кризи : технологія консультування / Тетяна Титаренко. – К. : Главник, 2007. – С. 89-93, 116-120. – Психологічний інструментарій.
8. Титаренко Т.М. Життєвий світ особистості : у межах і за межами буденності / Т.М. Титаренко. – К. : Либідь, 2003. – 376 с.
9. Черезова І.О. Психологія життєвих криз особистості : навчальний посібник [для студентів вищих навчальних закладів] / І.О. Черезова. – Бердянськ, БДПУ, 2016. – 193 с.
10. Швалб Ю.М. Возрастная психология : учеб. пособ. / Ю.М. Швалб, И.Ф. Муханова. – Донецк : Норд-Пресс, 2005. – 303 с.
11. Бібліографічний опис: Магдисюк Л. І., Федоренко Р. П. **Основи психологічного консультування** : навч. посіб. Луцьк : Вежа-Друк, 2022. 360 с.
12. Васьківська С.В. Основи психологічного консультування: підруч./ С.В.Васьківська. – 2-ге вид. - К.: Ніка-Центр, 2011. – 424 с.
13. Вестбрук Д., Кеннерлі Г., Кірк Дж Вступ у конітивно-поведінкову терапію. – Львів: Свічадо, 2014. – 420 с.
14. Горностаї П.П. Консультативная психология: Теория и практика проблемного подхода. – Киев: Ника-Центр, 2018. – 400 с.
15. Дем'янчук Ю. Ю. Використання сторітелінгу (storytelling) у консультативній практиці Сучасні тренінгові технології для розвитку особистості: еко-тренінг : тези доп. VI Всеукраїн. наук.-практ. конф., (8-9 квіт. 2021 р.) / [відп. ред. В. Л. Зливков, Н. А. Харченко, С. О. Лукомська]. - Умань; Київ, 2021. - С. 24-27.
16. Мэннинг Джеймс, Риджуэй Никола. Практика когнитивно-поведенческой терапии. Рабочие листы и раздаточные материалы. М.: Диалектика, 2021. – 176 с.
17. Пеньковська Н., Шептицький Р. Основи психологічного консультування в методи позитивної психотерапії. Навчально-методичний посібник. – Тернопіль, вид-во ТНПУ ім. В.Гнатюка, 2014. – 286 с.

Інтернет ресурси:

1. Бібліотека Житомирського державного університету імені Івана Франка: режим доступу: <http://library.zu.edu.ua/>
2. Національна бібліотека України імені В.І.Вернадського: режим доступу: <http://nbuv.gov.ua/node/554>
3. Закони України: режим доступу: http://kodeksy.com.ua/zakoni_ukraini.htm
4. Горбунова В. Контракт у практичній психології — Режим доступу: <http://eprints.zu.edu.ua/4025/1/8.pdf> Етичний кодекс психолога — Режим доступу: <https://vseosvita.ua/library/eticnij-kodeks-prakticnogo-psihologa-22568.html>
5. Легенди та притчі українською мовою — Режим доступу: <https://inoskaz.com/category/legendi-ta-pritchi-ukra%D1%97nskoju-movoyu/> 23. Чаплак

Я., Ібрагімова Я. Завершення консультативного процесу — Режим доступу:
http://www.rusnauka.com/6_NITSB_2010/Psihologia/59995.doc.htm

7. Контактна інформація

Кафедра	Загальної психології, кабінет 501, сайт: https://kztkp.pnu.edu.ua
Викладач (і) Гостьові лектори	Гасюк Мирослава Богданівна
Контактна інформація викладача	Мирослава Гасюк myroslava.hasiuk@pnu.edu.ua

8. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	Викладання курсу ґрунтується на принципах академічної доброчесності.
Пропуски занять (відпрацювання)	Студент виконує завдання, які зазначено у програмі (силабусі) вчасно. Всі завдання курсу повинні бути виконаними незважаючи на причину відсутності студента на занятті. Відсутність студента на занятті без поважної причини передбачає зниження балів, які відводяться на обговорення питань семінарських та лекційних занять, а також захисту розробки на занятті (по 5 балів за кожну розробку).
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	Не передбачає зниження балів
Невідповідна поведінка під час заняття	Є неприйнятною
Додаткові бали	Можливі за виконання додаткових завдань
Неформальна освіта	Можливість зарахування. Рекомендовані платформи: Coursera, prometheus.org.ua. www.ed-era.com.

Викладач Гасюк Мирослава

Викладач – Гасюк Мирослава Богданівна